

Vintereksamen 2023/2024

Ordinær eksamen

Skriftlig prøve i: 420152E001 – Videregående formueret

Varighed: 4 timer

Hjælpemidler: Alle

Bemærk: rettevejledningen skitserer kort de hovedproblemer, der skal diskuteres, og deres udfald på baggrund af opgavens oplysninger. Alternative diskussioner kan være nødvendige afhængige af opgavens opbygning. Andre diskussioner kan naturligvis tages, for så vidt der er belæg for alternative synspunkter og overvejelser, og rettevejledningen er derfor ikke udtryk for nogen udtømmende opregning af alle problemstillinger der kan diskuteres, ej heller for en udtømmende angivelse af de korrekte løsninger, der kan tænkes givet.

*Rettevejledningen er derfor heller ikke et udtryk for en udtømmende angivelse af, hvad der lægges vægt på ved karaktergivningen, idet det skal bemærkes, at det ikke er nok at "løse problemerne", men at der i høj grad lægges vægt på de **akademiske kundskaber**, som der fokuseres på i Videregående formueret jf. fagbeskrivelsen, dvs. argumenter for og imod samt ikke mindst henvisning til retskilder, herunder principper, domme, Lærebog i Obligationsret 1 og 2 mv. – kort fortalt, den **juridiske metode**. **En god karakter kan derfor også gives, selvom resultatet ikke nødvendigvis er helt rigtigt, og omvendt kan en dårlig karakter gives for et rigtigt resultat, som imidlertid ikke er underbygget ved de rigtige argumenter eller ved anvendelse af den rigtige juridiske metode.** Den givne karakter afspejler det nedenfor angivne opnåede formål i forhold til fagbeskrivelsen i sin helhed.*

Karakterskalaen har ligesom ECTS-skalaen 7 trin:

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse	ECTS
12	Den fremragende præstation	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler	A
10	Den fortrinlige præstation	Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler	B
7	Den gode præstation	Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	C
4	Den jævne præstation	Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler	D
02	Den tilstrækkelige præstation	Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål	E
00	Den utilstrækkelige præstation	Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål	Fx

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse	ECTS
-3	Den ringe præstation	Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation	F

Videregående Formueret – vejledende kriterier top og bund

Karakteren 12

Ved karakteren 12 indgår særligt, om

- de obligationsretlige problemstillinger, som opgaven rummer, er **præcist forstået og defineret**
- **fagtermer** og **begrebsapparatet** fra obligationsretten beherskes med **stor sikkerhed**
- **alle** relevante **obligationsretlige retskilder** og **metoder** inddrages, herunder relevante **analogier** og **principper**
- **irrelevante** oplysninger, retskilder, diskussioner mv., er udeladt
- der er på en **overbevisende, udfyldende, klar** og **struktureret** måde argumenteret for de korrekte løsninger, som er mulige
- der er kun **få uvæsentlige** mangler eller utilstrækkeligheder

Med andre ord er det altså ikke tilstrækkeligt for at få en god karakter, at nå en korrekt løsning; man skal også kunne argumentere for det, og lade være med at diskutere irrelevante emner mv.

Karakteren 02

Ved karakteren 02 indgår særligt, om

- kun en mindre, men dog **væsentlig** del af de obligationsretlige problemstillinger, som opgaven rummer, er identificeret og forstået
- fagtermer og begreber, som faget rummer, er anvendt og forstået i et omfang, der viser, at den studerende har en **grundlæggende** rigtig forståelse af området, men dog uden at besidde et fuldstændigt overblik
- relevante retskilder, analogier og principper er anvendt i et omfang, der viser at den studerende kan benytte disse til **korrekt** juridisk argumentation, men uden at besidde et fuldstændigt overblik
- besvarelsen er formidlet på et tilstrækkeligt acceptabelt dansk, men er behæftet med en del fejl og mangler, ligesom den generelt er ustruktureret, uklar og ikke særligt overbevisende i sin argumentation.

---

1. Du bedes tage begrundet stilling til, om Danish Boats ApS kan kræve ekstrabetalingen på kr. 5.000 og/eller om Architect Advance A/S kan kræve kr. 3.000 af Danish Boats ApS

Indledningsvist skal det konstateres, at aftalen *ikke* er omfattet af købeloven, jf. KBL § 1 a, men at regler om handelskøb, species mv. kan anvendes analogt (eller principperne heri). Herudover kan der henvises til analogier fra lejeloven.

Det kan konstateres, at der foreligger fordringshavermora, idet AA ikke medvirker til transaktionens afvikling (Lærebog 1, s. 245 ff og s. 334 ff). Det følger således af aftalens § 6 (bilag 1), at "Lejer er pligtig til at tage imod båden og sikre korrekt aflæsning." Det bør i den forbindelse overvejes, om betingelserne for fordringshavermora er opfyldt, når det skyldes en fejl i aftalen (bådpladsnummeret). Det fremgår ikke af opgaveteksten, hvem der er skyld i fejlen. Det fremgår dog, at det er Anders' bådplads, og det må derfor formodes, at han er nærmest til at opdage og korrigerer fejlen. Der er heller ikke indikationer i opgaveteksten på, at DanishBoats ApS burde have indset fejlen. Det må derfor konkluderes, at AA/ Anders misligholder aftalen, ved ikke at medvirke til leveringen.

Det kan i øvrigt bemærkes, at DanishBoats ApS er forpligtet til at drage omsorg for båden, indtil levering kan finde sted, jf. princippet i KBL § 33.

DanishBoats ApS er på baggrund AA / Anders' misligholdelse berettiget til at kræve erstatning. Dette indebærer, at de kan få dækket de omkostninger, der er ved at skulle levere igen. Dvs. de 5.000 kr. For at AA ifalder et erstatningsansvar skal der være et ansvarsgrundlag. Ansvarsgrundlaget er culpa. (Lærebog 1, s. 336). Som anført ovenfor må Anders' være nærmest til at korrigere fejlen, idet det er hans bådplads. Det kan derfor siges, at han har handlet culpøst ved ikke at rette fejlen, som han burde have indset.

Grundlaget for erstatning kan også søges i princippet i KBL § 36/analogt. Denne bestemmelse angår dog udgifter til *bevaring*, dvs. udgifter til at opfylde omsorgspligten. Det er ikke helt rammende her, hvor det er udgifter ved forgæves transport.

Udgangspunktet er derfor, at AA skal godtgøre DanishBoats ApS kr. 5.000. Spørgsmålet er herefter, om DanishBoats ApS har opfyldt deres tabsbegrænsningspligt.

Der er ikke mange oplysninger i opgaven herom. På den ene side kan det anføres, at DanishBoats ApS skulle have forsøgt at kontakte Anders. På den anden side, vides det ikke, om transportøren har haft Anders' kontaktoplysninger. Det vigtige er, at den studerende ser problemstillingen, og at der foretages en korrekt juridisk diskussion.

For så vidt angår AA / Anders udgifter, skal det overvejes, om DanishBoats ApS er erstatningsansvarlig. Her skal de samme synspunkter som for tabsbegrænsningspligten inddrages. Det afgørende er altså om de almindelige erstatningsbetingelser er opfyldt, herunder om der foreligger et ansvarsgrundlag. Det vigtige er, at den studerende ser problemstillingen, og at der foretages en korrekt juridisk diskussion.

Opgaverettens bemærkninger: Det trækker eksempelvis ned, hvis man ikke diskuterer fordringshavermora, hvis man anvender købeloven direkte og/eller ikke henviser til principper i købelovens regler eller diskuterer tabsbegrænsningspligt.

2. Tag begrundet stilling til, om Architect Advance A/S kan kræve de kr. 32.000 af Danish Boats ApS, og om Architect Advance A/S er berettiget til at modregne.

Båden må som udgangspunkt anses for mangelfuld, jf. princippet i KBL § 75 b, nr. 1. Oplysningerne i aftalens § 1 "...særdeles velholdt", er ikke en garanti, men det faktum, at båden er 5 år, og at den beskrives som velholdt, indebærer, at motorens styreboks må kunne holde mere end nogle måneder. Der er ingen indikationer i opgaven på, at manglen skulle være opstået ved efterfølgende brug.

Det skal overvejes, om DanishBoats ApS har fraskrevet sig ansvaret, jf. bilag 1, § 1. Købt som beset-klausuler tillægges ikke stor betydning i praksis, og tilsvarende må vel antages at gælde "Lejet som beset" (sml. om køb Lærebog 1, s. 478 ff). Klausulen må nærmere ses som en konstatering af, at køber har set båden inden købet. Det vil sige, at køber har haft mulighed for at undersøge båden, jf. herved princippet i KBL § 47. Det må dog konkluderes, at Anders ikke burde have opdaget fejlen på motoren. (Der er ikke oplysninger, der indikerer det.)

Udlejer kan ikke henvise til, at en skjult mangel er omfattet af lejers vedligeholdelsespligt, da der her er tale om en omfattende og dyr reparation.

På den baggrund må mangelsindsigelsen være berettiget, og DanishBoats ApS skal godtgøre AA/Anders 32.000 kr., jf. princippet i KBL § 42. Spørgsmålet er, om Anders skulle have kontaktet udlejer før reparation, jf. herved også princippet i LL § 95 (der dog ikke kræves inddraget), eller om AA jf. alm. negotiorum gestio-regler giver AA ret til at indgå aftaler, hvis AA kan se det klart er i D's interesse, se Lærebog I, s. 45-46. Mest taler for, at AA kan handle som han gør, da udlejer i modsat fald muligvis havde stået med en værdiløs båd, var den sidste styreboks blevet solgt. Samtidig beskytter det udlejer mod krav om misligholdelse af aftalen.

Spørgsmålet er herefter, om AA kan anvende fordringen til modregning i næstkommende afdrag. Der er tale om konnekse fordringer.

Betingelserne for modregning er: 1) Udjævnighed, 2) Afviklingsmodne, 3) Retskraftig modfordring, 4) Gensidighed og 5) Modregningserklæring (Lærebog 2, s. 167 ff). Betingelse nr. 1 (udjævnighed) er opfyldt. Betingelse nr. 2 indebærer, at frigørelsestiden skal være indtrådt for hovedfordringen, og at modfordringen skal være forfalden. Modfordringen (mangelskravet) er forfalden. Spørgsmålet er, om frigørelsestiden er kommet for afdraget. Da der ikke fremgår noget herom i aftalen, må AA være berettiget til at betale til enhver tid, jf. princippet i GBL § 5, stk. 1. Da kravet ikke forrentes, kan kreditors særlige interesser heri, ikke ændre dette udgangspunkt, jf. herved U 1943.749 H. (lærebog s. 174 f.)

Betingelse nr. 3) må også anses for opfyldt, da der er nogenlunde sikkerhed om eksistensen af den (trods AA's indsigelse). Betingelse 4) og 5) er opfyldt. Tvungen modregning kan dermed gennemføres.

Opgaverettens bemærkninger: det trækker ned, hvis man ikke henviser til relevante regler og principper undervejs, ligesom det trækker ned hvis besvarelsen er usystematisk, ikke anvender de rigtige begreber og argumenterer ufuldstændigt og/eller for kort.

3. Tag begrundet stilling til, om Danish Boats ApS kan hæve aftalen.

Indledningsvis skal det konstateres, at AA misligholder aftalen, idet lejen ikke betales ved forfald. Derefter skal det diskuteres, om væsentlighedskravet er opfyldt, idet DanishBoats ApS ønsker at hæve aftalen. For det første bør det diskuteres, om misligholdelse med én betaling er væsentligt. Det må dog være tilfældet her, hvor beløbet er forholdsvis stort. Herefter skal vilje/evnereglen anvendes (Lærebog 1, s. 420 ff). Kreditor kan efter denne regel *ikke* hæve, hvis 1) Betalingsmisligholdelsen er ikke udtryk for debitors manglende evne/vilje, 2) Ophævelsen vil få uforholdsmæssigt stor betydning for debitor, og 3) Misligholdelsen er relativt beskeden (kvalitativt og kvantitativt). Se hertil TBB 2020.494 Ø. I den konkrete opgave skyldes betalingsmisligholdelsen ikke AA / Anders manglende evne/vilje til at betale. Det må også konstateres, at ophævelsen vil få uforholdsmæssigt stor betydning for AA/ Anders, jf. opgavetekstens oplysninger om Anders afhængighed af båden, for at kunne passe sit arbejde, hvilket er DanishBoats bekendt. Sluttelig må det noteres, at der betales straks efter mailen den 12. april. Henvisninger til regler og principper i lejeloven kan også inddrages.

Opgaverettens bemærkninger: det trækker ned, hvis besvarelsen ikke inddrager vilje/evne-reglen, herunder diskuterer relevant retspraksis, ligesom den alvorlige konsekvens af ophævelse for debitor bør diskuteres.

4. Tag begrundet stilling til parternes argumenter, og om Søren Sørensen er forpligtet til at betale de 250.000 kr.

I opgaven skal det diskuteres, om køber eller sælger bærer risikoen for bådens hændelige undergang og/eller om der er erstatningsansvar for sælger, herunder om der er ansvarsfrihed pga. force majeure eller om der er erstatningsansvar pga. culpa.

Uanset om risikoen er overgået til køber eller ej (og her kan inddrages diskussion af KBL § 17, stk. 1 og stk. 2, forbruger eller handelskøb, fordringshaveremora, evt. aftaleændring ift. leveringstidspunkt samt *res perit domino*), må der være en omsorgspligt for sælger, jf. KBL § 33, og køber lover desuden at betale omkostningerne som han er forpligtet til, jf. herved også KBL § 36. Dette skal føre til en diskussion af, om sælger varetager sin omsorgspligt eller ej, og om sælger burde have kontaktet køber før beslutningen om ikke at bringe båden på land blev besluttet.

Også spørgsmålet om, hvorvidt den voldsomme, usædvanlige naturbegivenhed fritager sælger for ansvar skal drøftes. Her skal princippet om *casus mixtus cum culpa* (Lærebog I, s. 306 og s. 421) diskuteres, idet der kan argumenteres for, at båden ikke var blevet totalskadet, hvis blot sælger havde varetaget sin omsorgspligt – og altså handler culpøst hvis han ikke gør det.

Det er mere diskussionens kvalitet, der er afgørende for karakteren, end om man når det ene eller andet resultat. Mest taler for, at sælger i det mindste burde have kontaktet køber inden man besluttede ikke at bringe båden på land – og derfor er erstatningsansvarlig jf. reglen om *casus mixtus cum culpa*.

Det bemærkes, at der er et enkelt sted byttet rundt på navnet på sælger og køber undervejs i opgaven. Denne fejl er der taget hensyn til ved retningen, og den konsekvens dette nu har fået for den studerendes svar på opgaven – om nogen. Det trækker ned, hvis man ikke tilstrækkeligt klart og udførligt diskuterer risikoovergang, købelovens risikoregler, casus mixtus cum culpa og force majeure.